

Behandling af otitis externa

Denne artikel er sidste del i en række på seks artikler omhandlende ørets sygdomme. De foregående er bragt i Dyr lægen nr. 3, 4, 6 (2011), samt 1 og 2 (2012)

AF SPECIALDYRLÆGE LENE BOYSEN, PH.D.

I sidste artikel blev principperne omkring effektiv øreoprensning og valg af ørerens beskrevet. Disse elementer er meget vigtige i behandlingen af otitis.

I det følgende kan du læse om behandling af otitis externa inficeret med henholdsvis gram positive bakterier, *Pseudomonas* bakterier og *Malassezia pachydermatis*. Den type infektioner er stort set altid sekundære til en anden primær lidelse, de betegnes "forværende faktorer". Behandlingssucces på sigt afhænger i høj grad af kontrollen af primærlidelsen. Hvis den er ukontrolleret vil det føre til recidiverende otitis.

Behandling af infektion med gram positive bakterier

Findes ved cytologi kokkoide bakterier ved den ukomplicerede otitis, anbefales brugen af ørerens evt. i kombination med binyrebarkhormon, som eneste behandling (Figur 1).

Er der tale om recidiverende otitis eller tilfælde, hvor infektionen med kokker ikke har responderet på behandlingen, udtages prøver til dyrkning og resistensbestemmelse, og der vælges indholdsstof(fer) herudfra.

Det kan anbefales at bruge topikal fremfor systemisk behandling. Ved topikal behandling kommer man i langt bedre kontakt med agens, og koncentrationerne af det antimikrobielle middel er som regel så høje, at bakterierne dræbes ligegyldigt, hvordan resistensforholdene er.

Af smalspektrede antibiotika til lokalbehandling af otitis externa, har vi fusidinsyre til rådighed. Øvrige antibiotika som findes i øredråber hører alle til gruppen af bredspektrede behandlingstyper. En del af disse er primært forbeholdt behandling af infektioner med gram-negative bakterier, se nedenfor.

Behandling af infektion med *Pseudomonas*

Hvis der findes stavbakterier ved cytologi,

udtages svaberprøve til dyrkning og resistensbestemmelse til identifikation af for eksempel en *Pseudomonas*-infektion. Denne bakterie er aggressiv og forårsager ofte en ulcererende otitis, ruptur af trommehinden og otitis media.

Pseudomonas er ofte multiresistent, men de koncentrationer, der opnås ved topikal behandling er som regel så høje, at der kan ses effekt. Hyppig og grundig mekanisk oprensning vil dog ofte være nødvendig ved behandling af sådanne infektioner. Øreskylning i narcose skal ske minimum hver anden uge og helst hyppigere (Figur 2, 3).

Tris Edta-ørerens og flourokinoloner virker synergistisk mod gram-negative bakterier (Farca et al. 1997, Lampert et al. 2004). Er trommehinden sprunget, må man på grund af ototoxiciteten ikke anvende de veterinært registrerede øredråber og alternativer som eksempelvis ørerens med chlorhexidin, og Tris Edta kan tages i brug (Figur 4).

Er trommehinden intakt kan gentamycinholdige præparater ofte anvendes, dog skal man være opmærksom på, at aminoglykosider inaktiveres af pus. Igen en vigtig grund til hyppig øreskylning. Polymyxin-B er også et middel, der har effekt overfor gram-negative bakterier. Der ses en synergistisk effekt af kombinationen af polymyxin-B og mikonazol (Pietschmann et al. 2009).

Behandling af infektion med *Malassezia*

Ved behandling af en otitis med *Malassezia pachydermatitis* kan anvendelsen af en forsurende ørerens ofte være tilstrækkelig. Eddikesyreholdige ørerens kan anbefales, dog ikke ved kraftigt inflammeret øregang, hvor det vil svie. Kombinationen af chlorhexidin og Tris edta har som ørerens vist sig virksom mod blandt andet *Malassezia* (Noli et al 2011).

I en del tilfælde skal der samtidigt gives binyrebarkhormoner, lokalt og/eller system-

Figur 1. Golden retriever med otitis externa med sekundær infektion med stafylokokker. Hunden har atopi og får jævnligt otitis externa. Denne holdes under kontrol med ugentlig ørerens hjemme efter initial grundig oprensning med øreskyl i narcose hos dyrlægen.

Figur 2. Pus i øret på labrador med otitis externa sekundært til en allergisk lidelse. Oprensning ved øreskylning i narcose er nødvendig før opstart behandling af otiten, så øret er "rent" inden der tilføres antimikrobielle midler. Pus inaktiverer mange antibiotika og forhindrer midlernes kontakt med agens.

Figur 4. I tilfælde af rumperet trommehinde skal man være påpasselig med, hvilke ørerens og hvilke øredråber, der bruges ved behandling af otitis. Der ses på billedet et stort hul i trommehindens pars tensa.

isk. Indledningsvist skal en ceruminolytisk ørerens ofte tages i anvendelse for at få opløst ørevoksen.

Er der ved kontrolbesøg manglende effekt af behandlingen, kan der skiftes til øredråber med antifungalt lægemiddel (for eksempel mikonazol, nystatin, clotrimazol).

Binyrebarkhormoner

Steroider er en væsentlig del af behandlingen af otitis. De tager inflammationen med den hævelse og smerte, som ofte følger med. Tilføjelse af steroidet er vigtigt for at behandlingen med ørerens bliver en succes.

Der er på det veterinære marked kun et steroid præparat til topikal terapi, den hydrocortison holdige spray, Cortavance®. Midlet kan virke mod inflammation på pinnæ og i øreindgangen. Eftersom produktet indeholder propylen glykol, bør der udvises forsigtighed ved behandling af otitis med sprunget trommehinde.

Methylprednisolon er anvendeligt til systemisk behandling med 0,5-1 mg/kg/dagligt indtil den ønskede effekt opnås, derpå trappes der ud af behandlingen. Injektion med flourmethylprednisolon kan også bruges ved nogle otiter til kortvarig behandling, eventuelt fulgt op af methylprednisolon tabletterapi.

Varigheden af steroidbehandlingen varierer fra de initiale 14 dage hos patienten med det meget stenotiske øre, til en 4-5 dages kur hos hunden med en forholdsvis akut inflammation. Ofte skal steroidbehandlingen ledsage ørerensen i hele behandlingsperioden, og efter-

Figur 3. Hyppig øreskyllning i narcose er nødvendig ved behandling af *Pseudomonas* infektion. Her ses brugen af videootoskop med skylfunktion koblet på, så øret kan spules og suges rent, samtidig med at øregangen vurderes på monitor.

følgende gives til behandling af "flare-ups" i et udredningsforløb.

Litteraturliste

Farca A.M., Piomalli G., Maffei F., Re G. 1997. Potentiating effect of EDTA-Tris on the activity of antibiotics against resistant bacteria associated with otitis, dermatitis and cystitis. *Journal of Small*

Animal Practice 38: 243-5.
Lampert R.J.W., Hanlon G.W., Denyer S.P. 2004. The synergistic effect of EDTA/antimicrobial combinations on *Pseudomonas aeruginosa*. *Journal of Applied Microbiology* 96: 244-253.
Noli C., Belova S., Besignor E., Bergvall K., Ghibaldi G., Linik M.C., Lorente-Mendez, Ordreix L., Galzerano M. 2011.

A Chlorhexidine 0.15% and Tris EDTA ear flushing solution in the therapy of bacterial otitis. Abstract. ESVD/ECVD congress 2011 Brüssel.

Pietschmann S., Hoffmann K., Voget M., Pison U. 2009. Synergistic effects of mikonazole and polymyxin B on microbial pathogens. *Veterinary research communication* 33: 489-505.

Hvis du vil vide mere...

I efteråret 2012 afholdes to kurser, hvor behandling af øresygdomme er på programmet. Kurserne kan stærkt anbefales.

- 6. og 7. september kommer diplomat Sue Paterson fra Manchester og underviser på et to-dages kursus i otitis, arrangeret af Dechra Veterinary Products. Sue har skrevet utallige artikler og flere bøger om hud- og øresygdomme, og er en meget dygtig foredragsholder. Yderligere information på www.dyrlaageboysen.dk
- 4. og 5. oktober holder klinisk farmakolog Mark Papich, NCSU, og mikrobiolog Luca Guardabassi, KU SUND, et to-dages kursus i brugen af antibiotika og antibiotikaresistens med fokus på hud- og ørepatienter. Kurset er arrangeret af Dansk Veterinær Dermatologisk Netværk, se www.dven.dk under "Kalender".